

Biện pháp tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo ở các nhà trường quân đội đạt chuẩn quy định

Cần Thanh Niên*; Ngô Xuân Ngọc**

*Đại tá, ThS; **Trung tá, ThS. CBNC Viện KHXH&NVQS, Học viện Chính trị.

Received: 10/4/2024; Accepted: 18/4/2024; Published: 26/4/2024

Abstract: The selection, education, and training of teaching staff in military colleges to meet the standards as regulated, constitutes an important aspect in the work of building the teaching team, meeting the requirements and standards of educators as stipulated in the regulations of the Party, State, Military, and military colleges. It directly contributes to enhancing the quality of education, training, scientific research, fundamental innovation, and comprehensive education and training of the college in the new context.

Keywords: Selection, education, training, teachers, military colleges, standards

1. Mở đầu

Đội ngũ nhà giáo (ĐNNG) ở nhà trường quân đội (NTQĐ) là lực lượng nòng cốt trong quán triệt, thực hiện thắng lợi nghị quyết, chỉ thị, kế hoạch của các cấp về giáo dục, đào tạo; có vai trò quan trọng quyết định đến chất lượng giảng dạy, NCKH và thực hiện các nhiệm vụ được giao; xây dựng cấp ủy, tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh, bộ môn, khoa và nhà trường vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”. Vì vậy, trong xây dựng ĐNNG đạt chuẩn theo quy định hiện nay, cần thực hiện tốt nội dung tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo ở mỗi nhà trường.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng ĐNNG ở NTQĐ đạt chuẩn quy định

Những năm qua, các NTQĐ thường xuyên quán triệt, thực hiện nghiêm túc chỉ thị, nghị quyết, quy định của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, nhà trường quân đội; trọng tâm Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”; Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 của Quân ủy Trung ương về đổi mới GD&ĐT đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới; Quyết định số 3525/QĐ-BQP ngày 03/8/2023 của Bộ Quốc phòng về phê duyệt Đề án “Xây dựng đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục trong Quân đội giai đoạn 2023 – 2030 và những năm tiếp theo”; Nghị quyết của Đảng ủy nhà trường “Về xây dựng đội ngũ nhà giáo, CBQLGD giai đoạn 2023 – 2030 và những năm tiếp theo”; Quy chế Giáo dục, đào tạo của nhà trường.

Công tác quy hoạch, kế hoạch, tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng ĐNNG được chú trọng, thực hiện toàn diện; ĐNNG từng bước đạt chuẩn theo quy định của Đảng, Nhà nước, Quân đội và NTQĐ; bảo đảm về số lượng và chất lượng, có cơ cấu hợp lý, đáp ứng tốt mục tiêu, yêu cầu đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, NCKH và các nhiệm vụ được giao của nhà trường. Tuy nhiên, trong tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng ĐNNG ở NTQĐ đạt chuẩn theo quy định còn những hạn chế như: Về cơ cấu độ tuổi ĐNNG ở một số nhà trường còn có sự chênh lệch; một số nhà giáo chưa đạt chuẩn theo quy định; công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo gắn với sử dụng ở một số khoa, bộ môn chất lượng chưa cao; một số nhà giáo chưa thực sự nỗ lực học tập, rèn luyện, đổi mới phương pháp giảng dạy; “số lượng và tỷ lệ nhà giáo đạt trình độ tiến sĩ, đạt tiêu chuẩn chức danh giáo sư, phó giáo sư, danh hiệu nhà giáo nhân dân, nhà giáo ưu tú còn thấp, chưa đồng đều giữa các nhà trường; năng lực ngoại ngữ, tin học và kiến thức thực tiễn còn hạn chế” (1).

Hiện nay, trong bối cảnh đất nước hội nhập quốc tế sâu rộng, sự phát triển nhanh của cuộc Cách mạng Công nghiệp lần thứ Tư; yêu cầu xây dựng, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới và nhiệm vụ của Quân đội, NTQĐ ngày càng phát triển; phương hướng xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại và công tác đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT yêu cầu ngày càng cao, tác động đến xây dựng ĐNNG, nhất là công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo.

2.2. Các biện pháp nâng cao chất lượng tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng ĐNNG ở NTQĐ đạt chuẩn quy định

Để nâng cao chất lượng tuyển chọn, đào tạo, bồi

dưỡng ĐNNG ở NTQĐ đạt chuẩn theo quy định, cần thực hiện tốt các nội dung, biện pháp sau:

2.2.1. Thực hiện tốt quy hoạch, kế hoạch tạo nguồn, tuyển chọn đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo ở NTQĐ đáp ứng yêu cầu đạt chuẩn.

Đây là biện pháp rất quan trọng, là tiền đề, cơ sở bảo đảm cho công tác đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo ở NTQĐ thực hiện đúng quy trình, quy định. Từ thực tiễn nhiệm vụ cách mạng, chuyển đổi số trong lĩnh vực GD&ĐT, nội dung, chương trình, phương pháp dạy học, đào tạo đội ngũ cán bộ quân đội đáp ứng nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, đặt ra yêu cầu ĐNNG ở NTQĐ phải được tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng đạt chuẩn theo quy định để bắt kịp sự phát triển đó.

Trên cơ sở đặc điểm, nhiệm vụ, đặc thù hoạt động GD&ĐT ở NTQĐ và mức độ đạt chuẩn của ĐNNG ở từng trường, quy hoạch tổng thể ĐNNG của nhà trường, quy hoạch đội ngũ cán bộ chủ trì khoa, bộ môn để xây dựng kế hoạch tạo nguồn, tuyển chọn đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo chi tiết, cụ thể, bán sát được các yêu cầu đạt chuẩn của quy định hiện hành, bảo đảm được sự kế thừa và phát triển của ĐNNG cả hiện tại và cho tương lai. Tổ chức thực hiện theo đúng kế hoạch, tránh tình trạng thực hiện kế hoạch không nghiêm, nhất là trong tạo nguồn, tuyển chọn, đào tạo sau đại học, đào tạo giảng viên, bồi dưỡng đạt chuẩn về nghiệp vụ sư phạm, trình độ ngoại ngữ, tin học cho nhà giáo. Những nhà giáo có học vị tiến sĩ cần đưa vào kế hoạch bồi dưỡng để đạt chuẩn chức danh phó giáo sư, giáo sư, giảng viên chính, giảng viên cao cấp.

Để bảo đảm ĐNNG có cơ cấu hợp lý cả về độ tuổi, quân hàm, trình độ lý luận và thực tiễn, năng lực giảng dạy ở các nhà trường quân đội, nhất là những nhà trường đào tạo cán bộ cấp chiến thuật, chiến dịch, chiến lược, đào tạo cao cấp lý luận chính trị, đào tạo sau đại học, cần chú trọng quy hoạch, tuyển chọn đào tạo, bồi dưỡng những nhà giáo đã qua thực tiễn công tác ở đơn vị cơ sở, nhà giáo có kinh nghiệm giảng dạy lâu năm, những nhà giáo trẻ, ưu tú về mọi mặt để xây dựng đạt chuẩn theo quy định, tạo nguồn kế cận, kế tiếp cho cán bộ chủ trì bộ môn, khoa, phát triển thành các chuyên gia đầu ngành của môn học, ngành học. Tuyển chọn những học viên tốt nghiệp loại giỏi, xuất sắc, có phẩm chất chính trị, đạo đức tốt, có năng khiếu sư phạm ở các NTQĐ tạo nguồn cho phát triển nhà giáo. Đối với một số chuyên ngành cần tuyển chọn nhà giáo qua đào tạo ở các trường ngoài quân đội, phải thực hiện tốt theo quy chế, quy định của Bộ Quốc phòng và thông tư của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

2.2.2. Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của Thường vụ, Đảng ủy, Ban Giám đốc (Ban Giám hiệu), cấp ủy, tổ chức đảng ở cơ quan, khoa, đơn vị trong công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo ở NTQĐ.

Đảng ủy, Ban Giám đốc (Ban Giám hiệu), cơ quan chức năng và cấp ủy, chỉ huy các cấp trong NTQĐ tăng cường quán triệt các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, nhà trường quân đội; tiếp tục thực hiện nghiêm Nghị quyết số 29 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI; Nghị quyết số 1657 của Quân ủy Trung ương; các quy định, thông tư, hướng dẫn về xây dựng, chuẩn hóa đội ngũ nhà giáo; Quyết định số 3525 của Bộ Quốc phòng về Phê duyệt Đề án “Xây dựng ĐNNG, CBQLGD trong Quân đội giai đoạn 2023 – 2030 và những năm tiếp theo”; các nghị quyết, kế hoạch của Đảng ủy nhà trường về đổi mới, nâng cao chất lượng GD&ĐT, về xây dựng ĐNNG, CBQLGD ở NTQĐ.

Cấp ủy, chỉ huy, Hội đồng khoa học và đào tạo trong nhà trường, nhất là các khoa lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện nghiêm kế hoạch tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng gắn với bố trí, sử dụng nhà giáo; phối hợp chặt chẽ giữa các khoa với cơ quan chức năng của nhà trường và cơ quan cấp trên, phát hiện nguồn, đề nghị tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo có chất lượng. Quá trình tuyển chọn, đào tạo nhà giáo phải bảo đảm dân chủ, công khai, đúng người, đúng tiêu chuẩn cán bộ, tiêu chuẩn nhà giáo quân đội và cơ cấu đội ngũ, biên chế nhà giáo ở các khoa. Tuyển chọn chặt chẽ nhà giáo cả về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, tâm huyết với nghề giáo, có trình độ, năng lực sư phạm, tinh thần gương mẫu và ý thức tổ chức kỷ luật cao, đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ.

Đảng ủy, chỉ huy nhà trường, cấp ủy, chỉ huy các cơ quan, các khoa thường xuyên nắm chắc chất lượng đào tạo, bồi dưỡng và mức độ đạt chuẩn của mỗi nhà giáo để lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện công tác đào tạo, bồi dưỡng đạt hiệu quả; đa dạng hóa các phương thức đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo như: Tổ chức cho nhà giáo đi đào tạo, bồi dưỡng ở các học viện, nhà trường trong và ngoài quân đội nâng cao trình độ học vấn, trình độ cao cấp lý luận chính trị, chuyên môn, phương pháp sư phạm theo chức vụ, chức danh nhà giáo; bồi dưỡng thông qua tập huấn, thi giảng viên, giáo viên dạy giỏi; qua thực tiễn giảng dạy, chỉ huy khoa, bộ môn bồi dưỡng cho giảng viên (giáo viên); qua luân chuyển, đi thực tế ở đơn vị cơ sở, thăm quan thực tế, học hỏi kinh nghiệm giảng dạy ở các nhà trường trong và ngoài quân đội. Qua đó, nâng cao cả về phẩm chất, năng lực, cập nhật những kiến thức mới, phương pháp dạy học tích cực cho nhà giáo,

đáp ứng tốt yêu cầu đạt chuẩn về đào tạo, trình độ sư phạm, trình độ chuyên môn, ngoại ngữ, tin học, các chức danh giảng viên (giáo viên), giảng viên chính, giảng viên cao cấp, phó giáo sư, giáo sư. Thường xuyên làm tốt công tác khen thưởng, động viên, tôn vinh nhà giáo có thành tích xuất sắc. Đồng thời đầu tư cơ sở vật chất, các điều kiện bảo đảm cho đào tạo, bồi dưỡng ĐNNG đạt chuẩn theo quy định.

2.2.3. Kịp thời điều chỉnh, bổ sung quy chế, quy định, hoàn thiện các yêu cầu, tiêu chuẩn nhà giáo; nâng cao chất lượng xét duyệt, đề nghị đạt chuẩn chức danh nhà giáo, đáp ứng yêu cầu đạt chuẩn theo quy định.

Hằng năm, các NTQĐ làm tốt công tác rà soát, điều chỉnh, bổ sung hoàn thiện quy chế, quy định về giáo dục, đào tạo; về tuyển chọn, đào tạo, các yêu cầu, tiêu chuẩn nhà giáo; bổ sung khung năng lực giảng dạy của nhà giáo; thực hiện tốt quy trình tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng ĐNNG bảo đảm chặt chẽ, sát với chức trách, nhiệm vụ, yêu cầu, tiêu chuẩn các nhóm nhà giáo ở NTQĐ như: Nhà giáo giảng dạy các môn quân sự; giảng dạy các môn lý luận chính trị; giảng dạy các môn kỹ thuật chuyên ngành; giảng dạy các môn cơ bản, ngoại ngữ, tin học; nhà giáo giảng dạy bậc đại học; giảng dạy bậc sau đại học. Những nhà trường được tổ chức đào tạo giảng viên, đào tạo sau đại học, bồi dưỡng nhà giáo theo chương trình đào tạo của Nhà nước và Bộ Quốc phòng, thường xuyên đổi mới nội dung, chương trình, chuẩn đầu ra, đa dạng hoá phương thức đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo để đáp ứng tốt yêu cầu đạt chuẩn theo quy định.

Thực hiện chặt chẽ, có chất lượng việc xét duyệt, đề nghị nhà giáo đạt chuẩn chức danh giáo sư, phó giáo sư, nhà khoa học, chuyên gia đầu ngành và danh hiệu nhà giáo nhân dân, nhà giáo ưu tú, giảng viên dạy giỏi, giáo viên dạy giỏi theo đúng thông tư, quy chế, quy định của Nhà nước, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Quốc phòng và nhà trường quân đội. Duy trì nghiêm công tác quản lý nhà giáo theo quy định của pháp luật, Điều lệ Đảng, Điều lệnh quản lý bộ đội, đồng thời làm tốt công tác sàng lọc nhà giáo không đạt chuẩn theo đúng quy chế, quy định, góp phần nâng cao chất lượng đạt chuẩn của ĐNNG ở NTQĐ.

2.2.4. Phát huy vai trò, trách nhiệm của nhà giáo trong tự học tập, rèn luyện, bồi dưỡng gắn với bảo đảm tốt các chế độ, chính sách giúp nhà giáo phấn đấu đạt chuẩn theo quy định.

Trên cơ sở tiêu chuẩn, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo của nhà trường và các khoa, bộ môn, mỗi nhà giáo phải xây dựng được kế hoạch phấn đấu cụ thể, xác định rõ lộ trình và thời gian đạt chuẩn về mọi mặt, nhất là về trình độ đào tạo, học vị, chức danh nhà

giáo, chức danh thức tế ở đơn vị cơ sở, chức danh phó giáo sư, giáo sư, năng lực sư phạm và sức khỏe theo quy định, đáp ứng yêu cầu, tiêu chuẩn chức vụ hiện tại và hướng phát triển của nhà giáo trong tương lai. Luôn nêu cao vai trò trách nhiệm, tính chủ động, sáng tạo, quyết tâm cao của mỗi nhà giáo trong đào tạo, bồi dưỡng, tự giác học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, phấn đấu, rèn luyện toàn diện; thực hiện tốt kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng của nhà trường, kết hợp với tự bồi dưỡng, rèn luyện của bản thân để đạt chuẩn theo quy định, xứng đáng là những nhà giáo mẫu mực trong quân đội.

Nhà trường, các khoa, bộ môn hằng năm làm tốt công tác kiểm tra kiến thức, trình độ, năng lực sư phạm đối với từng nhà giáo; đánh giá rõ kết quả học tập, tự bồi dưỡng, rèn luyện, mức độ hoàn thành chức trách, nhiệm vụ và mức độ đạt chuẩn của nhà giáo, làm cơ sở cho xem xét đề bạt, bổ nhiệm chức danh nhà giáo; bổ nhiệm chức vụ chủ nhiệm, phó chủ nhiệm bộ môn; chủ nhiệm, phó chủ nhiệm khoa. Thường xuyên quan tâm, bảo đảm tốt các chế độ, chính sách, khuyến khích, tạo điều kiện thuận lợi, kết hợp với đề ra yêu cầu cao để mỗi nhà giáo tự học tập, phấn đấu, rèn luyện đạt chuẩn theo quy định.

3. Kết luận

Mỗi NTQĐ có những đặc điểm, nhiệm vụ, đối tượng đào tạo riêng, do đó quá trình tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo cần vận dụng linh hoạt, bảo đảm sự phù hợp của các nội dung, biện pháp để nâng cao chất lượng ĐNNG đạt chuẩn theo quy định, đáp ứng tốt yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo và sự phát triển của NTQĐ trong tình hình mới./.

Tài liệu tham khảo

1. Quân ủy Trung ương (2022), *Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 “Về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội trong tình hình mới”*, Hà Nội, tr. 1.
2. Ban Chấp hành Trung ương, *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”*, Hà Nội.
3. Bộ Quốc phòng (2023), *Quyết định số 3525/QĐ-BQP ngày 03/8/2023 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng phê duyệt Đề án “Xây dựng đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục trong quân đội giai đoạn 2023 – 2030 và những năm tiếp theo”*, Hà Nội.
4. Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục số 43/2019/QH14 ngày 14/6/2019*. Hà Nội